داهل سنتولپاره

په اسلام کې د ښځې حکم

Ketabton.com

ليکوال :

مولانا اشرف علي تهانوي (رح)

ژباړن :

نعمت الله پټانزی

(c) ketabton.com: The Digital Library

بسم الله الرحمن الرحيم

(c) ketabton.com: The Digital Library

دالـی

دافغانستان ټول مـؤمن , مسلمان او مجاهـد اولس ته !

ژباړن

دچاپ ټول حقوق يې له ژباړن سره خوندي دي

کال : ۱۳۹۵ هـ ش

(c) ketabton.com: The Digital Library

دمطالبولړليک

سرليک **مخګڼه**

دژباړن سريزه.....4

دږيرې خريل لويه ګناه ده اوپه هغه باندې مسخرې کول کفردی.....5

دږيرې په اړه څومسئلې.....8

دږيرې خريل يوه بې خونده ګناه ده.....10

دږيرې پريښودل داسلام دشعائروڅخه دي.....11

بهانې.....13

دسنتوپيروي.....15

جسمي زيانونه.....16

په قرآن کې دږيرې حکم.....20

دژباړن لنډه پيژندنه.....22

(c) ketabton.com: The Digital Library

دژباړن سریزه

الحمدلله والصلاة والسلام على رسول الله وآله وصحبه وبعد:

درنو لـوستونکو:

مونږاوتاسې ټول پدې پوهیږوچې په دې زمانه کې فساد ،فتنې ،بدعتونه ،دکفارو تقلیداودنارینه ؤ ورته والی دښځوسره داسې ځای ته رسیدلي دي چې په دې وروستیووختونوکې دږیرې پریښودل دځینوکسانولپاره د وروسته پاتې کیدو اودکلتوردنـه لرلوپه معنې سره تعبیریږي ،حتې تردې چې ځینې کسان یې دنظافت اوپاکوالي په نه لرلوتورنوي خو؛حقیقت داسې نه دي هغه کسان چې ږیرې لري بایددخلکو دمسخرو اوبې ځایه خبروښخه ونه ویریږي داځکه چې دږیرې پریښودل زمونږدګران پیغمبر(صلی الله علیه وسلم) له سپیڅلیوسنتوڅخه دي اود پیغمبر(صلی الله علیه وسلم) دسنتوپیروي کـول عـین دالله (جـل جلالـه) متابعت اوپیروي کول دي .په همدې اساس مې وپتیله چې ترڅودحکیم الامت مولاناتهانوي (رح) داکتاب چې په اوردو ژبه یې لیکلی دي پښتوژبې ته راوژباړم ترڅولوستونکي یې له ګټو برخمن شي .

چې په دې کارسره دالله (جل جلاله) په مرسته بریالی شوم اودادی ستاسوحضورته داکتاب «په اسلام کې دږیرې حکم» له پښتوژباړې سره وړاندې کوم ،هیله لرم چې په لوستلوسره یې دږیرې د ځانګړتیاؤ ، اهمیت اوګټو په اړه بشپړمعلومات ترلاسه اوعمل پرې وکړئ . درنښت

ستاسې ددعاوو په هیله

نعمت الله پټانزی

(c) ketabton.com: The Digital Library

دږيرې خريل لويه ګناه ده اوپه هغه باندې مسخرې کول کفردي

الله (جل جلاله) په خپل کتاب قرآن العظيم الشان کې فرمايلي دي :

«وَقَالَ لَأَتَّخِذَنَّ مِنْ عِبَادِكَ نَصِيبًا مَّفْرُوضًا ﴿١١٨﴾ وَلَأُضِلَّنَّهُمْ وَلَأُمَنِّيَنَّهُمْ وَلَآمُرَنَّهُمْ فَلَيُبَتِّكُنَّ ءَاذَانَ ٱلْأَنْعَٰمِ وَلَآمُرَنَّهُمْ فَلَيُغَيِّرُنَّ خَلْقَ ٱللَّهِ ۚ وَمَن يَتَّخِذِ ٱلشَّيْطَٰنَ وَلِيًّا مِّن دُونِ ٱللَّهِ فَقَدْ خَسِرَ خُسْرَانًا مُّبِينًا ﴿١١٩﴾»

(دالنساء سورت ١١٨- ١١٩ آيت)

ژباړه : « او وويل (شيطان) هرومرو(خامخا) به ونيسمه زه (اى الله !) ستاله بنده ګانوڅخه يوه مقرره کړې شوې برخه .او هرومرو به زه دوي بې لارې کړم ،اوهرومروبه زه دوي په باطلوهيلوکې واچوم ،اوهرومروبه زه دوي ته امروکړم ترڅوهغه خلقت اوصورت چې الله (جل جلاله) دوي ته ورکړی تغيروركړي اوغوڅوي به دوي دڅارويو غوږونه دخپلومعبودانولپاره ،اوهرڅوک چې دالله (جل جلاله) پرته د شيطان سره ملګرتياونيسي بې له شکه چې ښکاره زيان يې وکړ» .

(..**فَلَيُغَيِّرُنَّ خَلْقَ ٱللَّهِ...**)په مصداق کې دږيرې خريل هم شامل دي .([1])

حديثونه :

١- رسول اکرم (صلى الله عليه وسلم) فرمايلي دي : «خالفواالمشرکين قصواالشوارب واعفواالحى.»

ژباړه : « له مشرکينوسره مخالفت وکړئ ،بريتونه لنډ کړئ اوږيرې پريږدي » .آنحضرت (صلى الله عليه وسلم) په دغه دواړومسئلوکې دامرصيغه راوړې ده ،او امر د وجوب په معنى سره دى نودواړه حکمونه واجب دي اوپريښودل دواجبوحرام دي ،په همدې اساس دږير ې خريل اودبريتونو نه لنډول حرام دي .

٢- عن عائشته رضى الله عنهاقالت : قال رسول الله (صلى الله عليه وسلم) :«عشرمن الفطره : قص الشارب ،واعفاء اللحيه ،والسواک ،واستنشاق الماء ،وقص الاظفار ،وغسل البراجم ،نتف الابط ، وحلق العانه وانتقاص الماء(يعني الاستنجاء) » . رواه مسلم ،ابوداود ،ابن ماجه .

([1]) - مسائل السلوک .

(c) ketabton.com: The Digital Library

ژباړه :«له حضرت عايشې (رضی الله عنها) څخه روايت دی چې : رسول الله (صلی الله عليه وسلم) وفرمايل : لس خويونه دفطرت له خويونوڅخه دي : دبريتونوخريل ،دږيرې پريښودل ، مسواک وهل ،دپوزې پريمنځل ، دنوکونواخيستل ،دګوتودبندونواومفاصلو پريمنځل دڅنګ (تخرګ) دويښتانوليرې کول ،ترنامه لاندې ويښتانوليرې کول ،ختنه کول ،دخولې پريمنځل اواستنجاء کول.»

په اسلامي شريعت کې فطرت هغه چارو اوکارونو ته ويل کيږي چې هغه سنت اودټولوانبياو کراموالره اوطريقه وي اومونږيې په سرته رسولوسره مکلف ؤ ،لکه څرنګه چې امام نووي دمسلم شريف په شرحه کې داسې فرمايلي دي : « چې هغه دانبياءکرامو له سنتوڅخه دي .»

دحضرت هارون (عليه السلام) په اړه په قرآنکريم کې داسې راغلي دي :

«لاتاخذبلحيتی ولابراسی.» (2)

ژباړه : « ای وروره! ما له سر اوږيرې مه نيسه. »

۳- عن ابن عمر(رضی الله عنه) قال :قال رسول الله (صلی الله عليه وسلم) :«خالفواالمشرکين احفواالشوارب واعفوااللحی. » رواه البخاری ،مسلم .

ژباړه :«له حضرت ابن عمر(رضی الله عنه) څخه روايت دي چې رسول الله (صلی الله عليه وسلم) فرمايلي دي : له مشرکينوسره مخالفت وکړئ ،بريتونه لنډکړئ اوږيرې پوره پريږدئ .»

په صحيح مسلم کې له ابوهريره څخه په يوه بل روايت کې داسې راغلي دي چې : آنحضرت (صلی الله عليه وسلم) داسې فرمايلي دي :«جزوا الشوارب اوفرواللحی خالفوا المجوس .»

ژباړه : « بريتونه لنډ کړئ اوږيرې پوره پريږدئ اوله مجوسيانو سره مخالفت وکړئ. »

حضرت شيخ الاسلام مولاناحسين احمدمدني فرمايلي دي :دادول حديثونه په ډيروکتابونوکې شته دي چې په دې باندې دلالت کوي چې مجوسيانواومشرکينوبه په هغه زمانه کې ږيرې خريلې اوبريتونه به يې اوږده پريښودل په داسې توګه لکه دنن زمانې مسيحيان يې چې کوي .

---

(2) - اصلاح الرسوم .

(c) ketabton.com: The Digital Library

۴- « من لم ياخذمن شاربه فليس منا.» رواه ابوداود.

ژباړه : « هرهغه څوک چې بريتونه نه لنډوي زماله ډلې څخه ندي.»

فکروکړئ چې حضرت محمد(صلی الله عليه وسلم) په دې اړه څه ډول ناخوښي ښرګنده کړئ ده .

گفته او گفته الله بود - گرچه ازحلقوم عبدالله بود

(c) ketabton.com: The Digital Library

دږيرې په اړه ځومسئلې[3]

1. **مسئله :** دبريتونولنډول ترشونډو پورې سنت دي اودهغه دخريلوپه اړه اختلاف موجوددی چې ځينې بياهغه ته بدعت وايي اوځينې نورو بيااجازه ورکړيده ،په همدې اساس يې نه خريل بهتردي .
2. **مسئله :** که چېرې بريتونه ښې اوکين دواړو لورو ته اوږده وي کومه ستونزه نه لري ،پدې شرط چې دشونډو پرسر بريتونه اوږده نه وي .
3. **مسئله :** دږيرې خريل اويالنډول حرام دي ،البته که چېرې له قبضې (موټي) څخه اضافه وي بيايې لنډول پروا نه لري چې له څلورو لوروڅخه په يوه برابره اندازه سره واخيستل شي .
4. **مسئله :** دږيرې هغه ويښتان چې پرمخ (غومبوريو) باندې راشنه کيږي که چېرې صاف شي پروانه لري ،که چېرې وروځې داعتدال (برابروالی) له اندازې څخه لوېې وي کولای شو هغه لږلنډې کړو ترڅوسره برابرې شي .
5. **مسئله :** دږيرې خريل اويايې لنډول چې له قبضې(موټي) څخه لږوي اوهمدارنګه دبريتونواوږده پريښودل لکه چې نن ورځ يې دځوانانوپه منځ کې دځيرې دښه والي لپاره رواج موندلی دي حرام دی.([4])

لکه څرنګه چې شيخ ابن الهمام د«فتح کبير» په کتاب کې فرمايلي دي : دږيرې لنډول چې له يوې قبضې څخه لږوي لکه چې ځينې غربيان اوبې لارې خلک داکارکوي ،دغه عمل ته هيچامباح نه دی ويلي يعنې داسلامي امت ټول فقهاء په دې اړه دنظريوالی لري ،دغه اجماع يې دوجوب لپاره يو خپلواک اوقوي دليل دی .

6. **مسئله :** په عالمګيري فتواې کې داسې راغلي دي : دږيرې سره کول دنارينه وؤ لپاره سنت دي چې داعمل دمسلمانانودځانګړتياؤ څخه دي همدارنګه په شامي فتوای کې راغلې دي :دجنګ دمواقعونه پرته دږيرې اوسر سره کول مستحب دي خوپه دې شرط چې نوموړی رنګ به مشکي(تيره) نه وي ،اوکه چېرې مجاهد د دښمن په زړه کې دويرې اوډار اچولو لپاره له داډول رنګ نه ګټه واخلي دائمه کرامو(څلورواامامانو) په اجماع سره روادي .اوکه چېرې ديوچادغولولو(تيرايستلو) لپاره داکاروشي لکه

([3]) - لمړی مسئله ترڅلورمې پورې د(صفايي معاملات) له کتاب څخه اخيستل شويدي .
([4]) - اصلاح الرسوم .

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې میره ښځې ته یاښځه میړه ته فریب ورکړي اوهغه ته خپل ځان ځوان وښیي ،په همدې ډول یاکارکوونکي دکارخاوندته فریب ورکړي چې داکار دائمه ؤ په اتفاق سره ناروادي داځکه چې فریب ورکول یاچل کول دنفاق اوبدی له نښانوڅخه دي ،همدارنګه یوه مسلمان سړي ته فریب ورکول ددې لپاره چې له هغه څخه کومه ګټه ترلاسه شي دټولوپه اتفاق ناروادي ،یودریم حالت هم وجودلري اوهغه داچې که چېرې یوه ښځه ددې لپاره چې خپل خاوندته ښایسته ښکاره شي اوهغه ترې خوښ شي په دې صورت کې دعلماوو کرامو ترمنځ اختلاف موجودی چې زیاتره فقهاء اومشایخ هغه مکروه ګڼي اما امام ابویوسف اوځینې نورفقهاء هغه رواګڼي ،دفتوی داحتیاط اوعمل په منظور داکار د مجاهد پرته نورو وګړولپاره مکروه دي. (5)

7. **مئسله :** دیوې قبضې څخه دږیرې لنډول حرام دي حتی چې داګناه ترنورو لویو ګناهونوڅخه بدتره ده داځکه چې په دې عمل سره اسلامي احکاموته اهانت اوسپکاوي کیږي ،څوک چې په علني اوښکاره ډول داګناه ترسره کړي دښښې لیاقت نه لري ،اودږیرې دلنډولواوخریلوګناه تل دهغه سره ملګرې ده ،دلمانځه اونوروعباداتوپه وخت کې هم ورسره ملګرې ده ،لنډه داچې څوک چې ږیره خریي اویایې لنډوي هغه فاسق دي اودفاسق شخص امامت مکروه تحریمی دي .که چېرې داسې شخص په جبري توګه سره امامت کوي اویادجومات خلکوهغه امام کړی وي نوپه دې صورت کې بایددلمانځه داداءکولولپاره بل جومات ته لاړشئ ،که چېرې موبل جومات ونه موند نو ؛بیاجماعت مه پریږدئ په همغه امام پسې لمونځ وکړئ اودهغه اوبال دجومات په سرپرستوخلکوباندې دي .

8. **مئسله :** له ږیرې څخه دسپینوویښتانولیرې کول دښایست ددوام اوبقاء لپاره مکروه دي ،البته دمجاهدلپاره چې ددښمن په زړه کې یې رعب اوویره پیداشي کومه ستونزه نه لري .(6)

---

(5) - جواهرالفقه .
(6) - صفایي معاملات.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دږیرې خریل یوه بې خونده ګناه ده

دږیرې خریل یوه بې خونده ګناه ده داځکه چې نه یې دخریلوپه وخت کې خوندمحسوسیږي اونه له هغه وروسته دراحتئ کوم احساس کیږي ،مګر په عمومي توګه هغه کسان چې ږیره خریي کیدای شي خوندیې محسوس کړي لکه څرنګه چې یوځل دحضرت مولانارشیداحمدګنګوهی په حضورکې دحدیث شریف دلوست په وخت کې داسې بیان وشوچې جنتیان ځوانان ږیرې نه لري ،په دې وخت کې یې یوه زده کوونکي داسې پوښتنه وکړه چې دسړی (نارینه) ښایست په ږیره کې دي نوڅنګه جنتیا ن ږیرې نه لري ؟

نو ؛ ده یې په ځواب کې داسې وویل : «خوندیې له هغوخلکو وپوښتئ چې ږیرې خریي.»

(c) ketabton.com: The Digital Library

دږیرې پرېښودل داسلام دشعائروڅخه دي

ږیره داسلام له شعائرو(نښانو)څخه ده .یعنې دږیرې په لرلو ،ختنې اوعقیقې کولو اوداسلام دسپیڅلي دین دآذان څخه شخص پیژندل کیږي ،یوه فرهنګي سړی خپله یوه خاطره داسې بیان کړیده :چې دمسلمانانواوهندوانودجنګ په وخت کې دمسلمانانو په کاروان کې سپور وم ،مسلمانانوغوښتل چې ما ووژني ځکه چې جامې اوڅیره مې دمسیحیانوغوندې وه ،دی وایي : زه پخپله څیره ډیرشرمیدلم خووروسته دې ته اړشوم چې خپل پتلون ټیټ کړم اوخپله ختنه هغه ته وښایم ترڅوځان مې وژغورم ،وروسته له هغه می توبه وکړه اوږیره می ونه خریله .

یوقوماندان اویوبل مسلک واله سړی دمنشي اکبرعلی (دمولانا تهانوي دورور)کورته راغلل چې قوماندان مسلمان اودبل مسلک واله سړی هندو ؤ ،دکوربه له کوره یې (پان) راوړ ،خدمت کوونکي یې پان دهندو مخی ته کیښود اوهغه ته یې دږیرې په درلودلوسره دمسلمان ګومان وکړخوقوماندان چې ږیره نه درلوده هغه ته یې دمسیحي ګومان وکړپه دې حال کې نوموړی مسلمان ډیر وشرمیده اومولاناعلی اکبرهم هغه ته سپکې سپورې وکړې .

لنډه داچې ږیره دمسلمانۍ یوه ښکاره نښانه ده ،دژوندانه په مختلفو پړاونوکې ورځني رواجونه اودودونه تغیرمومي ،یووخت داسې ؤچې دنارینه ؤ مرتبه اوعزت به دبریتونوپه پریښودلوکې بریښیده هرڅومره به یې چې بریتونه اوږده ؤپه هغومره اندازه به یې مرتبه لوړه وه ،مګرنن ورځ دبریتونوخریلو اولنډولودهغه ځای نیولی دي ،په اوسنئ زمانه کې دږیرې اوبریتونودنشتوالی له امله دنارینه ؤ اوښځینه ؤ توپیرډیرستونزمن شوي دي .

په هرصورت دنارینه دڅیرې ښکلاپه ږیره کې ده ،که هرڅول سړی وي په ږیره سره ډیرښایسته ښکاریږي .رسول اکرم (صلی الله علیه وسلم) دږیرې په خریلوسره څومره آزاریږي ؟نوموړې مئسله دمیرزاقتیل دیوي خاطرې له مخې درک کولای شئ .

میرزاقتیل دالمشرب یوخپلواک اوصوفی شاعرؤ یوه ایراني سړي یې شعرونه آوریدلی ؤ داسې ګومان یې کړئ ؤچې نوموړې شاعردحال ویلوخاوند دي ،له ایران څخه یې دنوموړې شاعرسره دکتلواوخبرواترولپاره

(c) ketabton.com: The Digital Library

دسفرتياری ونيو ،ډهلی ته ورسيداو دميرزا ملاقات ته ورغی ،په دې حال کې ميرزادږيرې په خريلوسره بوخت ؤ ،ايراني سړي وويل : شاغيله ږيره خريي ؟ميرزاقتيل يې په ځواب کې وويل :هو ،ږيره خرايم مګردچازړه نه خرايم ،چې نن ورځ ډيرخلک دافکرلري چې :

مباش درپی آزاروهرچه خواهی کن   که درشريعت ماغيرازاين ګناهی نيست

دغه ايراني سړي يې سم دلاسه په ځواب کې وويل :هو! ته درسول الله (صلی الله عليه وسلم) زړه خريې ځکه چې په يوه حديث شريف کې راغلي دي چې : دهرې اونۍ ددوشنبی اوپنجشنبی په ورځوکې دامت ډيراعمال دالله (جل جلاله) مبارک حضور ته وړاندې کيږي ،آنحضرت (صلی الله عليه وسلم) کله چې دخپلوامتيانو له بدو اوناوړه اعمالوځخه خبرشي ډيرپرې خفه اوپريشانه کيږي ،ځکه چې د آنحضرت (صلی الله عليه وسلم) يوازنۍ تمه داده چې دهغه دامت هيڅ يوتن ددوزخ وړنه شي .

ميرزا قتيل دايراني سړي ځواب واوريد داسې بويه چې دهغه سترګې به خلاصې شوي وي هغه په يوه ځانګړي حالت کې ډوب شو اوروسته يې وويل :

جزاک الله که چشمم بازکردي   مراباجان جان همرازکردي

(c) ketabton.com: The Digital Library

بهانې

ډيردبدمرغۍ ځای دی چې ډيرخلک په دې خاطرږيره خريي چې زمونږسن (عمر) زيات معلوم نه شي . زيات عمريوالهي نعمت دي ،دهغه پټول (کم ښودل) ناشکري ده .

ځينې نورخلک بياداسې وايي چې : مونږ ږيره دعمرپه پای کې پريږدو ،آيادوي پوهيږي چې ترسپين ږيري توب پورې به دوی ژوندي پاتې کيږي ؟انسان په يوه شيبه ژوندباندې ډاډه نه دی کيدای شي همدا ساه يې دژوندون وروستۍ ساه وي .

ځينې نوربياپه دې خاطرږيره نه پريږدي چې خلک پرمونږپورې مسخرې کوي .

مسلمانان د« ..**وَلَا يَخَافُونَ لَوْمَةَ لَآئِمٍ** ...» صفت درلودونکي دي . دالمايده سورت ۵۴ آيت .

ژباړه : « دملامت کوونکو دملامتيااومسخروڅخه به نه ويريږي .»

يعنې مسلمان دمسخره کوونکو له ملامتياڅخه ويره نه لري ،په دې بهانه سره بايد ږيره ونه خريل شي داځکه چې داعمل ديوڅوناعقله مسيحي اوياڅوظاهري مسلمانانوپه نظر ښه ښکاريږي ،مګرهغه ذات چې زمونږه اصلي اړيکه اوپيوندله هغه سره دی ږيره خوښوي .

دلارامی که دارای دل در وبند   دگرچشم ازهمه عالم فروبند(7)

که چېرې دږيرې پريښودل دځوکم عقلوپه نظردشرم خبره وي ،نومسلمانيت به هم دډيروخلکوپه نظرشرم وي ،نوآياداسلام څخه هم بايدواوړئ ؟!

يوچاحضرت تهانوي (رح) ته يو ليک راوليږه چې که چېرې دمسلمانانوحاکم فرنګي جامې وانه غوندي دخلکوڅخه يې ويره اورعب له منځه ځي اوخلک به داسې وايي چې دادجومات مولوي ياامام دي .

حضرت تهانوي (رح) يې په ځواب کې وفرمايل : داسې يوه شخص ته لکه ته ډيرتعجب کوم چې داډول خيال له ځان سره لري : لومړی خودايوازې دليدنې اوتجربې په خلاف يو خيال دي بلکه وقاراوعزت په دې

---

(7) - ملت ابراهيم .

(c) ketabton.com: The Digital Library

جاموسره نه زياتيږي داځکه چې داعزت ،وقاراو ويره ددپانت نتيجه ده ،په ځانګړې توګه کله چې په يوه باارزښته شخص کې وليدل شي . دهغه ستاينه تل په ژبواوعظمت يې په زړونوکې وي داځکه چې مخکې يې وحشت له هيبت اوويرى سره ؤو مګراوسى يې هيبت له انس اومينى سره دي ،په حديث شريف کې داسې راغلي دي چې : « من هاب الله هابه کل شئ . »

ژباړه : « څوک چې دالله (جل جلاله) څخه وويريږي نودده څخه به ټول شی ويره ولري. »

پردې سربيره کـه چېرې عـام خلـک دږيـرې دخريلويادکفاروجـامې اغوسـتلو يـاحتى مسـحيت تـه ډيرمرغوبيت(خوښ والى) ورکوي ،آيادومره بايده آزادانه رفتار وشي ؟.[8]

([8]) - آداب المساجد.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دسنتوپيروي

لـوي خـداى جـل جلالـه زمـونږګران پيغمبرحضـرت محمدمصـطفى (صـلى الله عليـه وسـلم) اسـوة حسـنه اوټولوانسانانوته يې يوه نمونه ګرځولې ده چې دهغه له سنتوڅخه بايدپيروي وشي ،لکه څرنګه چې الله (جل جلاله) په خپل کتاب قرانکريم کې داسې فرمايلي دي :

« لَّقَدْ كَانَ لَكُمْ فِي رَسُولِ ٱللَّهِ أُسْوَةٌ حَسَنَةٌ لِّمَن كَانَ يَرْجُواْ ٱللَّهَ وَٱلْيَوْمَ ٱلْآخِرَ وَذَكَرَ ٱللَّهَ كَثِيرًا ﴿٢١﴾ » .

دالاحزاب سورت ۲۱ آيت .

ژباړه :«په رښتياچې تاسولره دالله (جل جلاله) په پيغمبرکې ښه اخلاق دي (نيکه نمونه) ده چې پيروي به يې هغه څوک کوي چې الله (جل جلاله) اودآخرت دورځې ښيګڼې غواړي او الله (جل جلاله) ډيريادوي .»

درسول الله (صلى الله عليه وسلم)شخصيت زمونږلپاره يوه نيکه نمونه ښودل شوي ده اوس که چېرې د حضرت محمدمصطفى(صلى الله عليه وسلم) يوسنت هم پريښودل شي نمونه نه پوره کيږي . الله (جل جلاله) د حضرت محمدمصطفى(صلى الله عليه وسلم) هرسنت خوښوي ،مګرله بده مرغه چې نن وخت مسلمانان دآنحضرت (صلى الله عليه وسلم) دسنتوپه ځاى دغربيانوشکلونه ،سټايلونه اوڅيرې خوښوي .

(c) ketabton.com: The Digital Library

جسمي زيانونه

ديونـان دطـب متخصصـينومخکې داسـې ادعـا کـړې وه چـې ږيـره دناريـنـه ؤ لپـاره يـوه ښـکلاده اودغـاړې اوسينې ساتنه هم کولای شي ،دا دی اوس بېولوژيکي متخصصينوهم دې ته ورته نتيجې لاس ته راوړې دي ،يوډاکتروايي : په دايمي توګه په تيغ سره درېرې خريل دسترګواعصاب کمزوري کوي اودسرې دليدلوقوه کمزورې کوي .

يوبل ډاکتر بياوايي : اوږده ږيره له ستوني اوسينې څخه دميکروبونو دخپريدو مخه نيسي .

يوبل طبيب ترهغه هم مخکې ځي اوداسې ادعاکوي :که چېرې تراووم نسل پورې ديوې کورنۍ غړي ږيره وخريي نو آتم نسل به يې هيڅ ږيره ونه لري ،ددې علت دادي چې دمنويه (ژن) ماده په نارينه ؤ کې ورو ورو کميږي ترخوټوله لـه منځـه لاړه شـي .ډاکترهـومر درېـرې خريـل دځيـرې بـدرنګئ ،دمږرانيسـم غلامئ اودښځېنه ؤ عادت ګڼلی دی نوموړی په دې باوردي چې خپلواکيت ،شجاعت اوميړانه ، حوصله اوبرده بـاري ،همـت ،غيـرت اونورټـول نارينـه خويونـه اودهغـه ښـکلاوې درېـرې پـه لرلواوښـکلاکې نغښـتې دي اوهمدارنګه ځينې ناروغئ لکه ټوخی ،دپزې بهيدل اوداسې نورټول درېرې په خريلوپورې تړاو لري . ([9])

حضرت حکيم الامت مولاناتهانوي (رح) داسې فرمايي : هرکله چې درېرې خريل دګناه په توګه ثابت شول له هغه وروسته کوم کسان چې هغه خوښوي اوبايې اوږدول عيب بولي اوهغه ته سپکاوي کوي نوپه دې صورت کې هغه ته دايمان ساتنه ډيره ګرانه ده ،دې ډول کسانو ته په کاردي چې له دې ناوړه حرکتونوڅخه ځان وژغوري اوتوبه وباسي اوايمان اونکاح يې له سره تجديد(نوي) کړي اوخپل ځان او خيره دالله (جل جلاله) اودهغه داستازي رسول اکرم (صلی الله عليه وسلم) داحکامومطابق برابر کړي .([10])

يوځل بيافرمايي : ځينې خلک درېرې خريل ښايست ګڼي په داسې حال کې چې داښکلانه بلکه بدرنګي ده که چېرې فرضاً ښکلااوښايست وي نوکومه اړتياشته ده چې هغه حلال وګڼي ،دحرام والی په صورت کې يې دادښکلاخيال څه ستونزه لري خوتوپيردادي چې څوک يې حلال ګڼي اومرتکب يـې شي دهغـه ديـن لـه

([9]) - درېرې طبي حيثيت ، مولانامحمدعاشق الهی ميرتهی.
([10]) - اصلاح الرسوم.

(c) ketabton.com: The Digital Library

منځه ځي اماکه څوک يې حرام وګڼي اومرتکب يې شي دين يې کم له منځه ځی .([11]) په دې اساس هغه کسان چې ږيرې خريي که خدای ناخواسته ږيره نه شي پريښودلی سپکاوی خودنه ورته کوي داځکه چې داثابته شوي خبره ده چې شرعي ځيره عيب ګڼل او هغه ته سپکاوی کول کفردي . ([12])

ځکه چې درسول الله (صلی الله عليه وسلم) اطاعت اوپيروي عين دالله (جل جلاله) اطاعت اوپيروي ده :

« مَّن يُطِعِ ٱلرَّسُولَ فَقَدۡ أَطَاعَ ٱللَّهَۖ وَمَن تَوَلَّىٰ فَمَآ أَرۡسَلۡنَٰكَ عَلَيۡهِمۡ حَفِيظٗا ٨٠ .»

دالنساء سورت ۸۰ آيت .

ژباړه : «څوک چې دپيغمبر(صلی الله عليه وسلم)اطاعت وکړي نوپه حقيقت کې يې دالله (جل جلاله) اطاعت کړئ اوڅوک چې دتاداطاعت څخه مخ واړوي نوته مونږدوي ته ددوي په سربانديې ساتونکی نه يې ليږلی. »

همدارنګه الله (جل جلاله) په خپل سپيڅلي کتاب قرآنکريم کې بل ځای داسې فرمايلي دي :

« فَلَا وَرَبِّكَ لَا يُؤۡمِنُونَ حَتَّىٰ يُحَكِّمُوكَ فِيمَا شَجَرَ بَيۡنَهُمۡ ثُمَّ لَا يَجِدُواْ فِيٓ أَنفُسِهِمۡ حَرَجٗا مِّمَّا قَضَيۡتَ وَيُسَلِّمُواْ تَسۡلِيمٗا ٦٥ » .دالنساء سورت ۶۵ آيت .

ژباړه : « پس ستاپه رب قسم دي چې دوي ترهغه پورې نه مؤمنان کيږي چې تاحکم کړی وي ددوي په منځ کې دپيښې شوې جګړې ،بياونه مومي ددوي په خپلونفسونوکې خفګان (تنګي ،ناخوښي) له هغه شي چې تايې حکم (فيصله) کړې وه اوويې مني دوي په منلوسره (بې له جګړې په خوښۍ سره) » .

يعنې داسلامي شريعت په احکاموباندې دعمل کولوپه وخت کې دسړی په زړه کې تنګ والی راشي داکفردي .

شيخ دايان فرمايي : يونيک صالح شخص مړشو اوهغه يې خښ کړ يوڅه و خت وروسته يې دخپلوانوپام شوچې دهغه دقبرپه څنګ کې سيلاب راځي ،ددې لپاره چې دهغه شخص قبر سيلاب ړنګ اوخراب نه

([11]) - اسباب الفضائل.

([12]) - حيات المسلمين.

(c) ketabton.com: The Digital Library

کړي نو ؛د نوموړي شخص خپلوانو وغوښتل چې هغه بل ځاى ته يوسى تر قبرکيندلو وروسته يې وليدل چې يوه ځوانه ښځه په دې قبرکې خښه شوې ده. له موجودو کسانوڅخه يوه تن داښځه وپيژندله او ويې ويل : چې داښځه دفلاني ځاى دمسيحيانوله ډلې څخه ده چې په پټه يې ايمان راوړى ۇ ،له مړينې وروسته يې نوموړې ښځه په خپله هديره کې خاوروته سپارلې وه ،له بلې خوا کله چې مسيحيان له دې پيښې څخه خبرشول نو ؛ دهغه ښځې هديرې ته ورغلل اودهغې قبريې رالوڅ کړ ويې ليدل چې يولوى اونيک صالح سړى دهغې په قبرکې خښ شوي دي ،ددې شخص له خپلوانواو وارثانويې څيړنه پيل کړه اوهغوى په دې اړه داسې وويل : دغه نيک صالح سړى دجنابت دغسل دمسئلې په اړه بدبين ۇ په دې اړه يې دمسيحيانومذهب غوره ګڼلى و ،چې دجنابت نه وروسته غسل نه کوي دا تأثير اوپيښه دده د باطل خيال له امله منځ ته راغلې ده . نو ؛ لوستونکي بايد ددې حيرانوونکې پيښې څخه پوره پنداوعبرت واخلي چې نوموړى شخص په يوه فرعى مسئله کې چې له جنابت څخه وروسته يې دغسل په کولوسره په زړه کې دتنګوالى احساس کړى و له يوه داسې برخليک سره مخامخ شو چې دمسلمانانوله هديرې څخه دمسيحيانوهديرې ته وړل شوى ۇ .

غـــور سى فعـان مـيرى درس عبرت هى داستان ميرى

ځينې نورخلك بيايه دې خاطرږيرې نه پريږي اوپه هغه سره مسخرې کوي چې مونږپوره ديندراه کسان نه يو آخرپه دې مسئله کې دږيرې څه نقصان دى چې بايدهغه وخريي ،تاسې په دې پوره باورولرئ چې دږيرې خاوند هيڅکله غل اوبدکاره سړى نه جوړيږي بلکه غل اوبدکاره سړى ددې لپاره ږيره پريږدي چې خلک پرې باور اواعتماد وکړي .

لکه څرنګه چې شيخ التفسيرمولانااحمدعلى لاهورى فرمايلي دي : لمونځ کوونکى غلانه کوي بلکه غل سړى جومات ته دلمونځ کوونکي په توګه راځي ترڅودخلکوبوټونه غلاکړي نوآياهغه کسان چې ږيره وهي کولاى شي ادعاوکړي چې دبشري زيانونو څخه به وساتل شي ؟!چې داسې به هيڅکله پاتې نه شي نوولې دږيرې په خاوندانوپورې مسخرې کوي ؟ ددوي بايد پوره ستاينه وشي چې دږيرې خريونکوپه مقابل کې يونيک اوصالح عمل زيات لري اوخپله څيره يې په ږيره سره ښکلې کړيده .دږيرې خاوندان بايد دعاموخلکوله سپکاوي اومسخروڅخه ونه رنځيږي چې دهغه په خاطرږيرې وخريي هغوي ته بايد داسې

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځواب ورکړي چې که چېرې ټوله نړی ستاسې ملګرې وي اومونږپه هرپل اوهره شیبه کې ماتې وخورو خوزمونږیوازینی تمه اوهیله داده چې لوي خدای (جل جلاله) مونږداسلام په وسیله نیک نامه وګرځوي اګرکه دنړی دخلکولخواپه بد نوم یادشو.په رښتیاچې درسول الله (صلی الله علیه وسلم) دسنتودپیروي په لارکې دمخلوق لورته پاملرنه اودهغوي دسپکاوي اومسخرو له امله خفګان اوپریشاني اویادهغه څخه رضایت اوخوشحالي هیڅ معنی نه لري .

بیاهم دړیرې له خاوندانوڅخه داهیله لروچې دړیرې په لرلوسربیره خپل ځانونه نورهم اصلاح کړي اودړیرې حق نورهم اداءکړي اوداسې کارباید سرته ونه رسوي چې دعاموخلکودنیوکې لاسونه ددوي په لور پورته شي .په حقیقت کې دړیرې خاوندان پوره دیانت اوتعهد نه لري ،ځینې خلک دړیرې دخریلومرتکب کیږي خوځینې نوربیادشهوت پالنې مرتکب کیږي .نو ؛ دتعهدپرته یوازې ږیره څه ګټه لري ؟!

(c) ketabton.com: The Digital Library

په قرآن کې دږیرې حکم

ځینې خلک داسې وایي چې دږیرې حکم په قرآنکریم کې نشته ،که چېرې داموضوع په قرآنکریم سره ثابته وي مونږبه ږيرې پريښې وی ،حضرت حکیم الامت مولانا تهانوي (رح) په ځانګړي توګه داسې فرمايلي دي :چې شرعی ادله[13] څلوردي :

1. قرآن
2. حدیث
3. اجماع
4. فقه

که چېرې مصدرله دغه څلوروڅخه په یوه کې حکمي وليدل شي ،داسې بويه چې په ټولوکې ليدل شوی دي . نو کله چې دږیرې حکم له حدیث شریف څخه ثابت شي له قرآنکریم نه هم ثابتيږی : « **مَّن يُطِعِ ٱلرَّسُولَ فَقَدۡ أَطَاعَ ٱللَّهَۖ وَمَن تَوَلَّىٰ فَمَآ أَرۡسَلۡنَٰكَ عَلَيۡهِمۡ حَفِيظٗا ٨٠** .» دالنساء سورت ۸۰ آیت .

ژباړه : «څوک چې دپیغمبر(صلی الله علیه وسلم)اطاعت وکړي نوپه حقیقت کې يې دالله (جل جلاله) اطاعت کړی اوڅوک چې دتاداطاعت څخه مخ واړوي نوته مونږدوي ته ددوي په سربانديې ساتونکی نه يې ليږلی .»

یوچاله امام احمد(رحمة الله علیه)څخه په قرآن کې دږیرې دحکم په اړه پوښتنه وکړه ،دهغه په خواب کې يې داسې وفرمایل : زه پرې غور اوځيرنه کوم اوبیاوروسته تاته ځواب وایم ، امام احمد(رحمة الله علیه) په لومړۍ ورځ لس سیپارې قرآنکریم قرائت کړ ،دوهمه ورځ يې بیالس سیپاری قرآنکریم قرائت کړاوپه دریمه ورځ کله چې دغه آیت شریف ته ورسید: « **.. وَمَآ ءَاتَىٰكُمُ ٱلرَّسُولُ فَخُذُوهُ وَمَا نَهَىٰكُمۡ عَنۡهُ فَٱنتَهُواْۚ ..** »

دحشرسورت ۷ آیت .

([13]) - لغوي معنې: ددليل جمع يعنې دلائل یادلیلونه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ژباړه : « اوهغه څه چې دالله (جل جلاله) رسول تاسې ته درکړي هغه ونيسئ (قبول) يې کړئ اوله هغه څه چې رسول الله تاسې له هغه څخه منع کوي ترې ليرې شئ . »

يعنې داچې کله تاسوته دخداى (جل جلاله) استازي کوم شی وښودل هغه ومنئ اوله کوم شي نه يې چې منعه کړئ هغه پريږدئ اوهغه سرته مه رسوئ ،نو امام احمد(رحمة الله عليه) وفرمايل چې : په دې آيت شريف کې دږيرې حکم راغلی دی .

په همدې خاطرمونږ ته امرشوی دی چې پدې سنتوسره پابند و اوسؤ.

ربناتقبل منا انک انت السميع العليم

نعمت الله پټانزی

دژباړې پای : ۱۳۹۵ه ش ، غبرګولی

(c) ketabton.com: The Digital Library

ژباړن لنډه پېژندنه :

نوم اوتخلص : نعمت الله پټانزی **دپلارنوم :** شهید اسدالله صدیقي **دنیکه نوم** : عبدالغیاث

زوکړه :

نعمت الله پټانزی په(۱۳۶۷ه ش/۱۹۸۸م) کال کې دوردګو ولایت دسیدآباد ولسوالی دشنیز د درې دپټانخیلو په کلي کې په یوه درنه اودینداره کورنۍ کې زیږدلی دی .

زده کړې :

- لومړنۍ زدکړې یې ترشپږم ټولګي پورې دوردګو ولایت دسیدآباد ولسوالی دسعدیې په لومړنۍ ښوونځی کې ترسره کړې دي .
- منځنۍ اوثانوي زده کړې یې هم دوردګو ولایت سیدآباد ولسوالی دحضرت خالدبن ولید (رض) تکېې په عالي لیسه کې ترسره کړې اوله نومورې لیسې څخه په(۱۳۸۶ ه ش) کال کې په اعلی درجه (اول نومره) فارغ شو .
- دکانکورله آزموینې وروسته دهرات پوهنتون داقتصاداومدیریتي علوموپوهنځۍ ته بریالی شو ،اګرچې یوکال یې په دې تحصیلي دوره کې دځینوستونزوله امله ځنډراغی خوله نومورې پوهنځۍ څخه په (۱۳۹۱ه ش) کال کې په پوره بریالیتوب سره فارغ التحصیل شو.
- نعمت الله پټانزي په (۱۳۹۰ه ش) کال کې دمدیریت او تجارت (Business Administration) په څانګه کې دجرمني ددوست هیواد دهانس بنیاد(Hones Foundation) لخوادافغانستان دسوداګرئ اوصنایعوله خونې څخه ترشپږمیاشتنیوعملي اونظري زده کړو وروسته تصدیق نامه لاس ته راوړې ده.
- نعمت الله پټانزي په (۱۳۸۸ه ش) کال کې دجمعیت اصلاح افغانستان داسلامي معارف له کورس څخه هم تصدیق نامه ترلاسه کړی ده.

آثار اولیکنې :

1. په اسلام کې دږیرې حکم (ژباړه ،همدا اثر) .
2. دلمانځه په قعدوکې دشهادت په ګوته اشاره (ژباړه ،ناچاپ اثر) .
3. دپټان ننګ (شعري ټولګه ،ناچاپ اثر) .
4. ترمې اوښکې (دحمدونو او نعتونو شعري ټولګه ،ناچاپ اثر) .
5. دغیرت څیره (دغازي شیرخان وردګ په ژوند او خاطرو هر اړخیزه څېړنه ، ناچاپ اثر) .
6. جیومتریک مفاهیم اوفورمولونه (ناچاپ اثر) .
7. رنګینې کربښې (دپوهنتون خاطرې ،ناچاپ اثر) .
8. ګڼ شمیرنورې مقالې چې د هیواد په بیلابیلو مجلو ،ورځپاڼو او ویب پاڼو کې خپرې شوې دي .

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library